

Raadsbrief

Datum: 2021

Behandeld door: Sandra Bos

Zaak: 659

Verzenddatum: 17 mei 2021

Mailadres: sandra.bos@midden-groningen.com

Portefeuillehouder: Peter Verschuren

Onderwerp: Zon-op-dak-initiatieven

Geachte leden van de Raad,

Op 3 juni a.s. staat de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 ter besluitvorming op de agenda van raad. In de RES is onderzocht hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. De RES-regio Groningen gaat voor een bod van 5,7 TWh duurzaam geproduceerde elektriciteit. Het bod is opgebouwd uit reeds bestaande projecten, projecten die in ontwikkeling zijn, en gemeentelijke ambities die door de gemeenteraden van de verschillende Groninger gemeenten zijn vastgesteld. Deze gemeentelijke ambities betreffen hoofdzakelijk zonne-energie. De ambitie van 600 ha zonneparken in Midden-Groningen zoals vastgelegd in ons zonneparkenbeleid is onderdeel van het bod.

Zonne-energie kan geproduceerd worden op land en op daken. Het RES-bod omvat zonne-energie geproduceerd op land. Zon-op-dak verdient echter de voorkeur boven zon-op-land zoals ook aangegeven in het zonneparkenbeleid van Midden-Groningen waarin nadrukkelijk de zogenaamde 'zonneladder' wordt ondersteund. Het duurzame-elektriciteit-bod in RES-verband roept bij diverse partijen vragen op over welke rol aan zon-op-dak is toebedeeld in de RES, en in hoeverre aan deze ontwikkeling wellicht een hogere prioriteit kan worden gegeven als alternatief voor zon-op-land-initiatieven. Dergelijke vragen vormden de aanleiding om in deze brief in te gaan op de mogelijkheden om opstellingen van zonnepanelen op dak te realiseren en stimuleren.

Het RES-bod voor de regio Groningen is 5,7 TWh duurzaam geproduceerde elektriciteit in 2030. Daarin zijn de mogelijk te realiseren grootschalige opstellingen van zonnepanelen op daken niet meegenomen. De reden hiervoor is dat er geen instrumenten voor gemeenten bestaan om concreet sturing te geven aan de wens om meer grootschalige zon-op-dak systemen te realiseren. Het is daarom zowel voor de gemeenten als de netbeheerders op dit moment moeilijk een concrete ambitie voor dit specifieke type 'energiepark' op te stellen. De RES Groningen ondersteunt echter

het principe van de zonneladder, waarbij zon-op-dak de voorkeur heeft boven andere manieren van zonne-energie opwekken. Zij zal het gebruik van grote daken blijvend stimuleren.

In RES verband zijn wel alle grootschalige opstellingen van zonnepanelen op daken (>15 kWp; ordegrootte 50 panelen) geïnterpreteerd. De theoretische potentie in de RES-regio Groningen voor zon-op-dak tot 2030 is 1,1 TWh. Door diverse oorzaken zoals ongeschikte dakconstructie, problemen met verzekering, ontbreken netaansluiting of te hoge aanlegkosten, zal deze potentie niet volledig benut kunnen worden.

Kleinschalige opstellingen van zonnepanelen, ofwel zonnepanelen op woningen, worden in het geheel niet meegenomen in de RES. Hiervoor is binnen het klimaatakkoord landelijk een aparte doelstelling geformuleerd, namelijk 7TWh. Deze 7 TWh is aanvullend op de doelstelling van 35 TWh duurzame elektriciteitsproductie op land waarvoor de RES-regio's in Nederland aan de lat staan.

Zon-op-dak en de aansluiting op het elektriciteitsnet

Het elektriciteitsnet is reeds behoorlijk vol. De mogelijkheden voor aansluiting van grootschalige zon-op-dak-initiatieven zijn momenteel beperkt. (Er zijn nog wel mogelijkheden voor 'kleingebruikers', dat wil zeggen voor particulieren met zonnepanelen voor eigen (prive)gebruik.) Enexis is gebonden aan de wet (ACM: Autoriteit Consument en Markt) en heeft een inspanningsverplichting om bedrijven aan te sluiten. Dit betekent dat als er een verzoek wordt gedaan van een initiatiefnemer Enexis deze aansluiting regelt, tenzij het netwerk het niet toelaat. Het gaat daarbij om 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. Op dit moment is een groot deel van de capaciteit reeds vergeven op basis van aanvragen van zonneparken op de grond. Enexis verwacht dat het Groningse RES bod van 5,7 TWh op het net aangesloten kan worden voor 2030. De aansluiting van 1,1 TWh zon-op-dak kan op dit moment niet worden gegarandeerd. Enexis heeft zich echter wel uitgesproken in te spannen om ruimte te maken voor de potentie van 1,1 TWh voor zon op dak in de periode tot 2030.

Dakprojecten waren tot nu toe niet lang van tevoren gepland. Dat maakte het voor Enexis lastig er tijdig op in te spelen. Afsproken is in RES verband te onderzoeken hoe - bijvoorbeeld met een programmering per gebied - deze problematiek kan worden opgelost. Het streven is in 2022 een gemeenschappelijke aanpak zon-op-dak gereed te hebben.

Zon-op-dak en beleid van de gemeente Midden-Groningen

Ook de gemeente Midden-Groningen heeft beperkte invloed op de realisatie van grootschalige zon-op-dak-initiatieven. Voor zonneparken (grondopstelling) ligt dit anders. Door bijvoorbeeld niet meer mee te werken aan grondgebonden zonneparken kan er in theorie capaciteit op het net vrijkomen voor zon op dak. In Midden-Groningen is er echter al veel ruimte gereserveerd op het netwerk voor kansrijke zonneparken. Het college van Midden-Groningen heeft op 18 maart 2021 ingestemd om onder voorwaarden de mogelijkheden voor een aantal zonneparken te verkennen; u bent hier als raad is hier ook over geïnformeerd. Deze parken zijn goed voor de ongeveer 500 van de 600 hectare van de zonneparken-ambitie van de gemeente Midden-Groningen.

Afstemming Gemeente Midden-Groningen - Enexis

Midden-Groningen en Enexis hebben de afstemming het laatste jaar geïntensiveerd. Regelmatig vindt overleg plaats over 1) de ontwikkelingen op het realiseren van zonneparken en 2)

grootschalige zon-op-dak initiatieven. Er is in de afgelopen tijd afstemming geweest over het aansluiten van een aantal zon-op-dak projecten op een aantal nieuw te bouwen scholen in onze gemeente, in het kader van het scholenprogramma. In eerste instantie leek er geen ruimte op het elektriciteitsnet om de zonnedaken aan te sluiten. Zeer recent is na onderlinge afstemming gebleken dat aansluiting toch mogelijk is. (Eveneens een onderwerp van gesprek in de nabije toekomst worden de mogelijk nieuwe ambities van de gemeente Midden-Groningen op het gebied van duurzame elektriciteitsproductie voor de periode 2025-2030. Deze zijn nog niet bekend, en daarmee niet opgenomen in het RES-bod en de capaciteitsberekeningen van Enexis.)

Subsidiemogelijkheden zon-op-dak

Uit bovenstaande blijkt dat het realiseren van zon-op-dak projecten nog enige uitdagingen kent. Toch ondersteunen de RES en de gemeente Midden-Groningen het principe van de zonneladder, waarbij zon-op-dak de voorkeur heeft boven andere manieren van zonne-energie opwekken.

Stimuleringsregelingen kunnen dergelijke initiatieven op gang helpen. In dit kader kan worden verwezen naar de Stimuleringsregeling gemeente Midden-Groningen 2019 waarmee een gunstige lening kan worden aangegaan voor de verduurzaming en het toekomstbestendig maken van je woning.

De provinciale regeling ‘Verzilver je bedrijfsdak’ is helaas gestopt. Uitvoering van de regeling bleek in de praktijk lastig, mede door onzekerheden over dakconstructie, verzekering, en de netaansluiting.

Wij hopen met bovenstaande uiteenzetting u inzicht gegeven te hebben in de mogelijkheden en uitdagingen van initiatieven voor opstellingen van zonnepanelen op daken.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Gemeentesecretaris